ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ГАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю | Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. | Коштує річно 4 корони.

Ч. 21. Чернівці, дня 24. мая (6. червня) 1902. Рік V.

Вісти з Відня.

Відень, 4. червня 1902.

Державна рада спішить до кінця своєї дотеперішної діяльности.

В пятницю і суботу минувшого тижня закінчили ся наради над законом про термінову торговлю збіжем. Тепер пішла тота справа до палати панів. Як би там ще сеї сесиї той закон полагодили, так сповнила би ся воля хліборобского стану хоть в сім згляді.

Знесенє закону о терміновім гандлю ще не виратує хліборобский стан з єго нинїшного тяжкого положеня; але се заохочуючий початок до дальших успішних кроків на користь хліборобства.

А то чому?

Тому, що раз вже показали хліборобскі посли у державній раді свою силу. Вони будуть тепер мати відвагу розвинути дальшу діяльність на користь хліборобства. Тай знов вже не поважуть ся другі в державній раді укладати закони на некористь хліборобства, як се до тепер діяло ся. Власне для того то й принепав так хліборобский стан в цїлій державі, в цїлім цїсарстві, що до тепер не виявляли посли вибрані хліборобами таку свою силу і волю в державній раді, як се тепер стало ся.

От на приклад тепер загрозили хліборобскі посли в державній раді, що як аби не постарав ся президент мінїстрів о то, щоби ще тепер перед закінченем сесиї опорала ся палата панів з тим законом, то не допустимо ухвалити закон в користь товариства пароходства на Дунаю.

От видите як се йде. Так менї подобає ся.

Та так, і менї подобає ся. Але видите, що лиш спільними силами можна щось користного осягнути. Лиш коли всї ті, що мають оден спільний інтерес житя, подадуть собі руки і попруть оден другого, то противник побачивши силу і уступить. А як противно підуть в розтїч ті, що їх повинен однаковий інтерес лучити, оден піде до лїса а другий, Бог сьвятий при нас, до біса, то противник користає з того, а тим нещасливим темним, що не в силї навіть свій спільний інтерес добачити і згуртувати ся до спільного опору супроти свого спільного противника, чим раз все тяжше стає жити, вони бідкають ся, нарікають на кождого другого, лиш на себе нї, де власне лежить найперша хиба і причина зла.

Це сьвяту ви правду кажете, абисьте тривали.

Та ви все так, люди добрі. Ви признаєте що вам ся добре каже, але сего не досить, треба так і робити, инакше шкода добрих слів.

Лиш не гнївайте ся, пане Озірний, якось то вже буде, люд поволи врозумить ся і буде лїпше.

Дай Боже чим борше тим лїпше, аби лиш не запізно, бо противник і воріг наш не спить.

Но, а що-ж тепер далї у державній радї?

Сего тижня в понедїлок розпочали радити над законом о здорових і дешевих будинках для робітників. У вівторок сей закон впорядковано і принято. На 24 роки такі новозбудовані доми не будуть оподатковані і ще й иньші такі полекші містить в собі той закон для робітничого стану.

Отсе розумно, тай весело слухати, що раз і за робітників, та біднїйшої верстви людий державна рада нагадала ся.

Коби лиш парлямент міг далї спокійно працювати, то би з того вийшло велике добро для народів, бо в теперішнім парляментї иньший дух віє як вперед. Вперед там диктували лиш самі богачі та великі пани і робили закони все лиш в користь тої висшої, богатшої верстви люду, тепер увійшли туда в більшій мірі заступники середного і біднїйшого народу, котрі домагають ся більше узглядненя интересів біднїйшого населеня в державі, як се до тепер дїяло ся.

Про ті терпкі слова і, на жаль сказати, не конче приличні і чемні поступованя декотрих партий в парляментї, такі теперішна державна рада зробила би не одно добро для народів нашого цїсарства, коби лиш устояла ся і могла взагалї працювати.

От тепер наступила знов для хлїборобских послів друга важна точка роботи в парляментї: рада над законом о відписуваню ґрунтового податку з причини всїляких випадків. Та щож, коли ледви що лиш наступила тота точка на дневний порядок, отже до обради, так перебили социялїсти роботу пильними, наглячими внесками. Зі Львова наспіла вістка, що військо стріляло в товпи розярених робітників-мулярів.

Все щось оттакого виринає, аби робота не йшла наперед. Вже парлямент має за кілька днів закінчити свою лїтну роботу і ще є кілька дуже важних і пильних справ до полагодженя, котрі би можна за яких чотири дни полагодити, та Бог знає, чи вдасть ся, як будуть все оттак перебивати. Як аби не було надії на успішну роботу і покінчене тих важних справ за цих кілька днів, то може й сегодня закінчить президент мінїстрів сегорічну сесию парляменту.

Полониньский.

Оборона від огню або сторожі огневі по селах.

При приладжуваню сикавки треба уважати, аби ссучого вужа не прикрутити до отвору струєвого і противно: струєвого вужа до отвору ссучого. — Щоби при пожарі в часі острих морозів сикавка не мерзла, треба заєдно удержувати толоки в руху, порушаючи підоймою. Найскорше мерзнуть вентилї, тогди виймає ся їх і гріє ся в теплій водї. — При помпованю треба підоймою порушати одностайно і не дуже скоро. — Добре в часї помпованя налити води на толоки, що мають шкіряну покриву, щоби скорше напучнявіли. — Не вільно сикавки скорше пустити в рух, доки аж той, що править струєю, не дасть сиґналу: „Початок роботи!“ (два свисти).

Продовжуванє і скорочуванє вужа зависить від становища того, що править струєю і сикавки. Від правлячого струєю продовжує ся або скорочує ся вужа тогди, коли єго становище має змінити ся, а від сикавки тогди, коли становище сикавки має змінити ся.

По кождім огни або вправі з водою, треба сикавку сейчас очистити. Насамперед вибирає ся губкою воду налиту на толоки, відтак помпованєм чистою водою обчищує ся внутрішні части сикавки, отже і вентилї, вкінци обмиває ся щіткою, губкою або шматою підойми і всї инші части сикавки. Коли вже добре обчистить ся сикавку в серединї і з верха, треба старати ся, аби єї висушити т. є. цїлком увільнити від вогкости. В тій цїли виймає ся толоки і вентилї. При складаню толоків назад, треба уважати, аби їх не поміняти, лише вложити до призначених їм рур. Толоки і вентилї треба дуже добре вичистити, а крім того толоки зараз вимастити. Особливо в зимі мусить бути сикавка дуже добре висушена, бо инакше цїлком замерзне.

Вужі треба вичистити щіткою, а коли й в серединї занечищені, чистить ся їх, помпуючи чисту воду. Очищені вужі вішає ся прямовисно на високім будинку або на дереві, щоби вода з них цїлком витекла

і щоби цілком добре висхли; на сонци не вільно сушити, лише в місци затїненім і продувнім. Також не вільно вішати вужів на цьвяхах і плотах. Вужі можна звивати, аж коли дуже добре висхнуть. Замерзлих вужів звивати не вільно; треба насамперед, щоби розмерзли ся, а відтак обчистити і висушити.

Як відбувають ся вправи?

Пожарники мусять конче вивчити ся своєї роботи, скоро мають добре робити свою службу при огни; они мусять вправити ся до неї. Вправи відбувають ся насамперед поодинокими віддїлами, а коли вже всї вивчили ся окремо, то роблять вправи всї разом, так, як би то було при огни. При вправах віддїлами учить ся кождий свого: Віддїл ратунковий учить ся уставляти драбини і виходити по них; виходити на дахи; уставляти драбини, підпирані гаками і виходити по них. — Віддїл сикавочний учить ся: розбирати сикавку і укладати вужеву лїнїю; помпувати при сикавцї; складати сикавку і вужеву лїнїю. — Віддїл водний учить ся то само що й сикавочний, отже з першу разом з ним, а опісля окремо творити водний ланцух і подавати собі борзо і зручно ведерця з водою.

Перед початком вправ має командант пожарників, або той, що учить, научити всїх членів сторожі сиґналів, на котрих они повинні розуміти ся, щоби опісля як при вправах так і при огни робити все без накликуваня, криків і гамору, а все лиш на даний знак трубкою або свиставкою.

Як ставити драбину і виходити по нїй?

Кожду, не дуже довгу драбину може приставити до будинку двох пожарників; одного з них значимо числом 1, а другого числом 2. — Командат дає сиґнал: Наперед! (один свист). Пожарник ч. 1 стає коло долїшного кінця драбини і придержує полудрабки (боки драбини) стопами, щоби драбина не сунула ся. Пожарник число 2 приступає до горішного кінця драбини, хапає за полудрабки і підносить драбину в гору, поступає в напрямі як до будинку і чим раз висше єї підносить. Коли драбина стане просто в гору, тогди пожарник бере єї і опускає легко на окап даху або до вікна; в часї того пожарник ч. 2 придержує стопами полудрабки драбини, щоби не рушала ся.

На сиґнал: „Початок роботи!“ (два свисти) ч. 1. виходить по драбинї, хапаючись руками за щеблї. При виходженю держить колїна широко, щоби ними не ударяти об драбину. Коли вийде на передпослїдний щебель, закладає лїву ногу на щебель так, щоби той припав єму під колїно; тогди опускає руки. В такій поставі можна цїлком безпечно і свобідно уживати рук до держаня рури, гака або душеницї. Ч. 2 заєдно піддержує драбину.

На сиґнал: „Відворот! — Збірка!“ (чотири свисти) ч. 1. сходить з драбини, стає на своїм місци між стїною будинку а драбиною і лицем обернений до драбини, і тогди підносить єї. Ч. 2. все ще стопами піддержує драбину. Коли драбина стане просто в гору, тогди ч. 2. бере єї за полудрабки або відбирає від ч. 1. і відступає ся назад від будинку. Між тим ч. 1. придержує стопами полудрабки драбини. В той спосіб укладає ся драбину на земли і оба пожарники відступають відтак від драбини.

Всячина.

З Жадови вислали люди до Єго Ексцеленциї, пана Президента краєвого оттаку просьбу: Ми низше підписані бажаємо достойним способом висказати Вашій Ексцеленциї найсердечнїйшу подяку за Вашу вітцївску опіку над нами хлїборобами з замкненєм коршмів в недїлї і в сьвята, бо нї вогонь, нї град, нї повінь так не руйнують маєтности наших хлїборобів, як коршми. Для того просимо уклінно Вашу Ексцеленцию, Високодостойний Пане Президенте краєвий, звольте ласкаво задержати на далї той сьвятий закон, і не позволяйте осібних годин, щоби таким способом не підкопати поваги цїлого розпорядку. Остаємо ся Ваші глубокопреданні (38 підписів.)

Загальні збори читалнї „Рускої Бесїди“ в Товтрах, дня 18. мая 1902 р. Нїм отворено загальні збори, внїс голова читалнї Василь Грималюк, щоби проводирем загальних зборів був впр. о. Т. Драчиньский, заступником єго п. надучитель Дмитро Альбота, а секретарем п. учитель Василь Лїкперта, на що присутні згодили ся одноголосно. Потім приступлено до першої точки дневного порядку. Впр. о. Т. Драчиньский подякував за довіріє і отворив красними словами загальні збори. Прочитано протокол за рік 1901. При сїй точцї дневного порядку дає справозданє голова читалнї Василь Грималюк за минувший рік і наводить, що під єго зарядом пристарано для читалнї між иньшим кошницю, шафу на книжки і 5 корон на „Народний Дім“. Над сим справозданєм розвела ся жива розмова, над котрою слїдуючі члени брали участь: П. Дмитро Альбота, Семен Шкварчук, Танаско Бойчук, Василь Лїкперта, о. Теофіль Драчиньский і Василь Слободян Ол. Дм. Альбота запитує, чи всї члени читалнї також членами шпихлїра. На відповідь заперечуючу головою Вас. Грималюком, вносить п. Дм. Альбота, щоби всї члени читалнї з якимсь паєм вступили в члени названого шпіхлїра. Се підпирає Тодор Бойчук Сем. і о. Драчиньский і всї згодили ся на се. Секретар Василь Слободян Ол. дає за касиєра Ник. Спіжавку справозданє і висказує, що члени, котрі до призначеного часу членьску вкладку не вплатили, перестали бути членами читалнї. Одже було всїх вписаних членів 99, а осталось через неточне вплаченє вкладок лише 60 членів. З вичислених ним рахунків показує ся стан каси за минувший рік: Приходів було 205 кор. 34 с., розходів 197 кор. 70 с., готівка в читални 7 кор. 64 с. П. Дм. Альбота запитує, де находять ся готові гроші читалнї. На се відповів касиєр, що їх випозичає ся членам читалнї на короткий час в разї пекучої потреби. П. Альбота вносить, щоби готові гроші вложено до місцевої каси райфайзеньскої. Вас. Рудейчук вносить, що лїпше було би вложити гроші читалнї в руский склеп. За сим внесенєм висказує ся Вас. Лїкперта, Тодор Бойчук Сем., о. Теоф. Драчиньский, Вас. Грималюк, Григір Спіжавка, Ник. Лазоряк, Семен Шкварчук і учитель Іля Бойчук, за чим сей внесок принято одноголосно. Біблїотекар Стефан Кіцан Ник. подає до відомости, що читалня посїдає 193 книжок в вартости 57 кор. 37 сот., часопись „Буковину“ і „Руску Раду“, і що позичало книжки 300 людий. Тодор Шепітка вносить, щоби члени видїлу за минувший рік, позістали й на дальше видїловими. Се внесенє перепало. Григір Спіжавка Дм. вносить противно, щоби в склад старшини на біжучий рік вибрано слїдуючих членів: 1. Василя Слободяна Ів., 2. Тодора Бойчука Сем., 3. Петра Шкварчука Тодос., 4. Григория Барабаша Ів., 5. Михайла Осадчука Ів., 6. Олексу Короля і 7. Григория Снїжавку Дм. Се внесенє принято більшостию голосів, по чім видїл так уконституував ся: голова чит. Григір Барабаш, заст. голови Ол. Король, касиєр Тодор Бойчук Сем., біблїот. Мих. Осадчук, секретар Петро Шкварчук Тодос., а членами видїлу Григ. Спіжавка Дм. і Вас. Слободян Ів. Вас. Слободян Ол. вносить, щоби підбільшити членьску вкладку товариства. П. Дм. Альбота підпирає внесенє і додає, щоби єї підвисшити з 30 на 40 с. За побільшенєм вкладки висказують ся: Вас. Грималюк, о. Т. Драчиньский, Вас. Лїкперта, Іля Бойчук, Григір Спіжавка Дм., Танаско Халух, Тодор Бойчук Ол. Наведене внесенє принято одноголосно. Дмитро Альбота вносить, щоби часописи „Буковину“ і „Руску Раду“ члени лише в будний день в дома перетримували а в недїлю і сьвята для загального читаня віддавали. Дальше вносить він, щоби члени а особливо видїл займали ся читалнею ревно, аби она приносила хосен, а не була лиш на папери. Се говорили також Василь Грималюк, Тодор Бойчук Сем. і Стефан Кіцан о. Т. Драчиньский вносить, щоби послам до ради державної п. Єр. Пігулякови і п. Ник. Василькови висказати в часописи „Буковинї“ сердечну подяку за їх щиру опіку над руским народом. Внесенє принято одноголосно. Дальше вносить п. Іля Бойчук, щоби через повстанє з місць п. д-рови Смаль-Стоцкому висказати подяку за щиру опіку над руским народом; се принято. Вас. Грималюк дякує присутній інтелїґенциї за підмогу читалнї. Про-

водир зборів о. Т. Драчиньский дякує за довіріє, дякує уступившому виділови і заключає головні збори довшою промовою і многолітством на честь цісаря Франца Йосифа I., на що присутні піднесли грімке „многая літа“.

Каса райфайзеньска в Товтрах має 76 членів; позичок уділила до 31. грудня 1901, 4128 кор., а вкладок щадничих зложено 450 кор. Каса запроваджена за старанем наших сьвященників о. Драчиньского і бувшого сотрудника о. Калинюка. Крамниців християньских є трох; дві за старанем читалні і то спілкові, а одна крамниця приватна, що належить членови читалні. Сими крамницями займає ся Лазорек Николай Семенів і Бойчук Тодор Олексів.

Вибори в Кадобівцях. Вп. читателї „Рускої Ради“ певно ще пригадають собі нашу допись перед кількома місяцями про тутейші громадскі вибори, в котрих наші читалники так кріпко постояли за свої права громадскі, що з ними злучили ся майже всї инші громадяни і таким чином віднесли так славну побіду над своїми сильними противниками, що нам навіть сусїдні зела завидували. Та сею побідою ми ще були не закінчили своє діло, бо так як минувшого літа ми проти жидівскої, так тепер они против нашої переваги запротестували. Та бо ще й із сеї причини не можна було рук закласти, бо треба було ще нам прихильного начальника і єго трох заступників вибрати.

Сеї весни прийшло третий раз до вибору, та лиш в I-ій клясї виборчій, бо вибір з II-ої і III-ої кляси зістав затверджений. Таким способом зискали ми вже 16 радних, на котрих можна було спустити ся. Та бо і в I-ій клясї втратили жиди ще два місця в нашу користь. Гадав би хтось, що тепер вже читалники певно горою і вибір старшини піде гладко і на їх руку. Правда, що так, але-ж бо хитрі противники не пускають так легко керму із своїх рук. Ще й тепер старали ся они всїма силами переперти на начальника бодай такого, котрий би бодай називав ся їх кандидатом, як не їх приятелем. Уживали всїляких штучок, аби нас розбити, ставляли майже що дня иньшого кандидата на начальника, страшили, просили, а коли все се було даремно, то в день вибору на начальника не явили ся они до вибору, аби вибір сей таким чином, не маючи трох четвертин голосів, не був правосильний. Аж коли п. староста грозив острою карою, тогди зложили они зброю із своїх рук, злучили ся хотя не хотя з нами і приступили в пятницю, на 22-го мая с. р. до другого вибору начальника і єго заступників. Та наша партия чула ся так певною в своїй силї, що ще кілька мінут перед сим вибором дала своїм противникам проликнути гірку піґулку. Ото бо коли всї виділові стали перед канцеляриєв громадсков в оден круг, виступають нараз кандидати на начальника і єго заступників на середину того круга, приступають до отця духовного Іларіона Івановича і, заохочені передними красними церковними проповідями, складають на руку сьвященника в притомности товпи християн, двох пропінаторів - спільників і иньших жидів під голим небом із власної волї урочисту заяву, що через цїлі три роки їх урядованя не вступить їх нога до корчми. Настала по одній сторонї велика радість, а по другій страшне пригноблене, бо щось такого тут ще не бувало. Потім приступлено до вибору, при котрім зістали вибраними одноголосно всї ті кандидати, що були поставлені читальниками перед вибором, а то: голова читалнї і крамниці п. Іван Мельниченко начальником, а п. Николай Кукурудзяк, п. Василь Несторюк і п. Дмитро Гладій заступниками, всї члени читалнї.

Так закінчило ся пановане малого числа нехристів над великим але перше ще не з'орґанїзованим числом селян-хлїборобів; кажу закінчило ся, бо маємо в Бозі кріпку надію, що нарід, діставши раз добрі підвалини, не дасть ся більше звести з показаної єму правої дороги.

Довідавши ся п. староста, що так новий начальник як і єго заступники письменними, висказав своє велике задоволене, додаючи, що доси ще лиш в однім селї надибав всїх урядників письменних. А щоби могло до того прийти, аби колись всї громадяни знали читати і писати, то

напоминав новий уряд, аби з слїдуючим роком почати будову нової школи.

По виборах були запрошені виборцї на почесне з нагоди інсталяциї, та не гадайте, як то звичайно буває, що до корчми! Начальник і єго всї три заступники запросили своїх християньских виборцїв до читалнї, принесли тут одну бочку пива, випили по дві-три шклянцї, забавили ся красно без крику і сварки і розійшли ся чесно і тверезо домів. Не обійшло ся тут і без щирих промов. Між иньшими говорив і новий п. начальник, дякуючи сердечними словами всїм тим, що єго ревно підпирали при єго тяжкій борбі, припімнув дальше, що як доси тримав, так буде й дальше тримати з читалнею й єї підпирати всїма силами; приобіцяв потім, закласти в короткім часї шпихлїр і касу райфайзеньску, щоби тим способом помочи бідному народови; напоминав далї, стримувати ся від трунків, бо трунки початок до всего злого; просив своїх заступників, підпирати єго в тяжкім обовязку яко начальника, заявляючи, що приймив сей вибір лиш з тої причини, аби помочи своїм братям-селянам, згадав на конець про наших вп. пп. патриотів в Чернівцях, дякував їм за їх щиру опіку і поміч для доброго але бідного руского народу і піднїс шклянку на їх здоровє, просячи притомного п. надучителя, донести сю подяку нашим пп. патриотам у відповідний спосіб на руки п. д-ра Стоцкого.

От так то, панове читателї, може наш нарід добити ся до берега, як сїльска інтелїґенция іде між собою і з народом в згодї і не щадить для народу нї труду нї доброї волї. *Читалник.*

З Глїбокої. Може бути, що по других селах коршми в недїлю і сьвята позапирані, але в нас і не гадають про се. Наші жиди права цїсарского не хочуть знати. А все то іде відси, що начальник громадский не то їм нїчо не каже, а ще і сам з радними сидить в коршмі і пє. У нас є з 10 коршем, то всї в недїлю і сьвято отворені. Біда з такими порядками.

Із Добринівцїв. *Справоздане читалнї.* Загальні збори відбули ся у нас на 29-го цьвітня. Наша читалня запроваджена 16-го цьвітня 1901. Членів є тепер 40, межи ними 20 письменних. Виступило 10 членів. Річна вкладка є 60 сотиків; 31 заплатили, а 9 не заплатили ту вкладку. Окрім того мали ми ще добровільну складку 50 корон і 9 корцїв кукурудзи. Всего приходу було 60 корон, а 20 корон видатків. Члени читалнї сходять ся що недїлї і сьвята пильно до читалнї вже о 10-ій годинї перед полуднем і перебувають там аж до 6 ої пополудни під проводом предсїдателя. Читалня має свою бібліотеку з 215 книжочок; всї списані в инвентар і зложені в шафі (89 книжочок отримала читалня від „Рускої Бесїди“ в Чернівцях в дарунку). Члени пожичають пильно книжочки до дому. В послїднім роцї предплачували ми лиш „Руску Раду“ і пильно читали. Тай з „Просьвіти“ у Львові отримували ми книжочки, бо наша читалня вписана в члени „Просьвіти“. Із інтелїґенциї нїхто не вступав до читалнї і жадного прикладу не давав. Пан надучитель був вписаний, лиш не йшов; тепер знов вступив в члени. Панотець і даскал нїколи не приходять до читалнї. Всї наші члени — люди тверезі. Своєї хати читалня не має. Єсть у нас християньска крамниця, провадить єї Іван Дарійчук, а спільників є 60. Каси пожичкової ще нема. Противників читалнї є у нас найбільше, а то через коршму. Із старших за минувший рік нїхто не навчив ся читати, не було кому учити. До читалнї не належать нї жінки, нї парубки, тай в читалнї не робимо нїяких забав. І сьпіву церковного не вчимо ся, бо даскал сьпіваків не жадає. За той час, як у нас читалня, не годні ми були запровадити лїпші порядки в громадї, бо старшина громадска противна читалнї, а в радї громадскій є лиш 4 читалники. До товариства „Руска Рада“ належить 9 читалників. До Добринівцїв приходила доси лиш одна „Руска Рада“ до читалнї, тепер по головних зборах замовило собі ще 3 ґазди „Руску Раду“ для себе. До старшини читалнї вибрані: Юрій Молдован голова, Іван Побігушка заступник, Іван Петрюк касиєр, Іля Мандзїлевский писар, Стефан Мацїборский, бібліотекар,

Іван Чуркан і Яків Чорний контрольори.

Іля Мандзїлевский, писар. *Юрій Молдован,* голова.

З Онута. Чуємо ми з ріжних сторін, як арендарі заховують заказ ц. к. правительства краєвого, що або хитро оминають єго або таки по просту не зважають на него. До таких заказів належить і село Онут, бо тут так як давно в неділю чи то в сьвято, а найбільше по полудню в коршмі повно остатних піяків — хочу казати — господарів, так що годї ся оминути. А Лейзор сарачиско нераз аж втомить ся від працї. А деж: той хоче горівки, той пива, а той знов руму, а иньший кричить: булку давай „псом твою матїр нехай га,“ доста того, що він в неділю не може собі ради дати, а єму того й треба. Но але що правда, по що він має коршму в свій час запирати, як єму нїхто нїчо не каже. Повідомляє ся ц. к. правительство краєве о тім, чи то так повинно бути, щоби єго розказів нїхто знати не хотїв.

В Добринівцях коршмарі не тримають полїцийної години, а прецїнь є навіть постерунок жандармериї в місци!

Читалня Рускої Бесїди в Товтрах ухвалила дарувати на Народний Дім в Чернівцях 5 корон. В неділю, дня 18. мая був там вибір нового виділу читалнї.

В Мигученах, повіту Серетского, відбулось в неділю 18-го мая отворене каси пожичкової і щадничої. Около 11-ої години рано дали вистріли з моздїрів знати, що делеґат з Виділу краєвого пан др. Стоцкий в супроводї бандериї до нас загощає. Коло гарно образом цїсаря, зеленею і фанами прибраної брами згромадило ся велике число цїкавого народу. На брамі стояв начальник громадский, господар Костантин Мирінчик, і привитав пана посла красними й щирими словами, вручаючи хлїб-сіль. Приїхали й пани професори: Ю. Кобиляньский, Ісопенко і Кордуба із Чернівцїв, надуч. М. Кушнїрюк і уч. Денис Севескул із Барбівцїв, надуч. Іля Ілюк з школяриками-сьпіваками із Кичери. — Пан посол, подякувавши за щире привитане, удав ся з зібраними гостями до гарно вінками і цьвітами прибраної шкільної комнати, де відбулось отворене каси. Саля була битком набита народом, богато стояло в сїнех і на ґанку, слухаючи науки. Пан делеґат давав через повних 3 годинї зібраним членам науки, як вони мають про касу дбати, як єї провадити, аби був з неї пожиток для громади. — По поясненю установили члени все, що до каси потрібне. Відтак згадав пан др. Стоцкий за нашого доброго батька цїсаря, що щиро дбає про весь нарід нашої держави. При сїй згадцї за нашого цїсаря присутні повставали з місць і закінчили бесїду пана делеґата трикратним „многая лїта.“ В імя членів дякував панови делеґатови уч. Мих. Ґадза, а всї присутні повторяли грімко „многая лїта“. — Гимн народний і многолїтство супроводжали вистріли з моздїрів. — І так закінчили ми се незвичайно рідке сьвято в Мигученах й розпрощали ся сердечно з нашим щирим народолюбцем п. др. Стоцким і з приїхавшими панами із Чернівцїв в надії, що зерно, яке він посїяв в Мигученах, принесе стократні плоди. *Член каси.*

Обрахунок молодої читалнї в Молдаві. В сїм другім роцї 1901, дня 17. листопада, відбув ся загальний збір. При сїм вибрані: Іван Гарасимчук головою, Танасій Рибенчук заступником голови, Юрій Воротняк секретарем, Юрій Рибенчук біблїотекарем, Федір Рибенчук Костїв касиєром, Василь Мехно і Федір Рибенчук Олексїв радниками. Читалня запроваджена у нас дня 7-го липня 1900. Членів має 74, а з того 54 письменних, 20 неписьменних. В сїм роцї 8 членів прибуло, а 2 убуло. Річна членьска вкладка виносить 2 кор. Не всї члени заплатили свою вкладку. Приходів було 61 корон 5 сот., а видатків 53 кор. 31 сот. Окрім вкладок не мала читалня иньших приходів. Читалня не має свої власної хати, але має свій ґрунт (дві пражинї), котрі пан Олекса Рибенчук на читалню „Народний Дім“ при сегорічнім загальнім зборі дарував. Той ґрунт лежить при дорозї близько школи і церкви. Не тілько що

дарував ґрунт на читалню, але тримає єї в своїй хаті безплатно, і ще до того в зимі огріває, за що єму належить ся сердечна подяка. Члени ходять що неділї і сьвята до читалнї 20 до 30 і більше, а будними днями не сходять ся. Читалня має свою бібліотеку, 15 книжок, всї спи сані в инвентар, є на них і на ґазети шафа з 3-ма ключами. Оден стіл дарований Василем Махном, лавки, коновка і шараґи. Члени пожичають собі книжки з бібліотеки до дому. Всї книжки були в послїднім роцї розжичені. В першім і послїднім роцї прибуло 15 книжок, 5 книжок даровано а 10 закуплено. Ґазети „Буковина“ і „Руска Рада“ приходять до читалнї. Члени читають самі а найбільше оден всїм в голос а другі слухають, пожичають також і до дому. Дома читають самі або і дїти. Ґазети читає пан надуч. Юрій Воротняк. Так окрім ґазет читає ся ще і книжки, особливо сегорічний календар і „Громада або який лад має бути в громадї“ і т. д. В послїднім роцї була осібна наука о плеканю худоби і пчіл і поля. Кромі панотця, через слабість в дому, приходять всї учені до читалнї. Надучитель читає що раз членам на голос. По нїм Іван Лицкан, Танасій і Федір Рибенчук, Іван Гарасимчук, Юрій Рибенчук і др. Члени перебувають звичайно 4—5 годин в неділї і сьвята в читални. Члени читалнї тверезі, десь котрі пють і горівку, але ми про тих пізнїйше осібно напишем. Добробит членів читалнї поліпшає ся. Три члени докупили землї, 45 членів годують расову худобу, розводять насїки і заводять у своїм господарстві нові і лїпші порядки, от як добрі стайнї, лїпші хати, гноярки. Поля орють в осени. Читалники не мають богато довгів і довги зменьшають ся. Але котрі не ходять до читалнї але до корчми, то мають великі довги. Пізнїйше ми тих пяниць та ворогів читалнї назвемо на імя, скоро ся не спамятають. Християньскої крамницї нема, бо не мають єще свої власної хати. В селї нема каси пожичкової і щадничої. Вже 32 кор. члени були склали і мали до нотаря йти, та тим часом минувшого лїта повіддавав оден, що їх мав, людем назад, чому, то будем потому писати, скоро не збере їх назад. Читалня має і противників в селї, особливо пейсатих. Чому і декотрі християньскі вороги є, напишемо пізнїйше, скоро і так далї ся обходити будуть. Тілько 13 членів навчило ся читати і писати, До читалнї належать жінки і парубки. Забави в читалнї не бувають, бо ще не мають свої власної хати. Кілька членів сьпівають також в церкві. Від коли читалня запроваджена, то лїпший лад в громадї, і то такий що читалники виходять з церкви і просто до читалнї а звідтам домів і не обтирають одвірки нехристів. Як звістно, Молдава не є своя власна громада і має лиш тілько заступника начальника, і той не тримає через ворогів нехристів з читалнею. Члени межи собою не тягають ся по судах, тілько хиба з жидами. Два читалники належать до повітового стоваришеня хлїборобского. До товариства „Руска Рада“ і „Народний Дім“ ще не належать читалники. В село приходять 4 рускі ґазети, а оден отримує для себе свою власну ґазету.

Танасій Рибенчук,
заступ. гол.

ШУКАЄ занятя при більшій господарцї **молодий чоловік**, що укінчив рільничу школу в Кіцмани. — Допитати за ним можна в „Рускій Радї“.

Заохочуймо всїх, аби приступали до нашого щиро мужицкого товариства „Руска Рада“ в Чернівцях!

Складаймо гроші до щадницї „Рускої Каси“ в Чернівцях!

Видає Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ВОЛОДИСЛАВ СЕКЕРСКИЙ.
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом В. Секерского.